

УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ.

Видає і редагує Український Військовий Генеральний Комітет.

Адреса: Київ, В.-Володимирська вул. Педагогічний Музей.

ПЕРЕДПЛАТА: На рік—9 карб., на пів року—5 карб., на 3 місяця—3 карб.

Генеральним Комітетом 18 серпня с. р. розіслано повітовим управам і іншим інституціям слідує відношення:

Генеральний Комітет прохає неюмовити сповістити його, чи не організовалося в дорученому вам повіті товариство, громада, або інша організація під назвою „Вільне Козацтво“, „Січ“, „Народне Ополчення“, або якимось іншим, яке ставить на меті приблизно такі завдання:

„Культурно-просвітний, політичний розвиток його членів, громадське виховання їх, підтримування порядку та спокою на Україні, боротьба з контр-революційними та іншими темними дезорганізуючими силами. В час війни боротися з дезертирством, а при демобілізації вільне козацтво вживе всіх заходів, аби був не порушений порядок та спокій населення, охороняє маєтки та добро мешканців од знищення їх і грабування і взагалі стоїть на сторожі спокою та порядку на Україні.

Якщо заснувалося—то в якому місті, хто керує ним, чи вироблені статут, устав, або інструкції і які (бажано було мати їх в копії), яка кількість членів, який склад членів, чи приймаються в члени організації жінки і мешканці повіту не української народності, чи входять в склад членів організації офіцери і козаки, скільки їх, чи є зброя, яка і в якій кількості. Яке відношення місцевого населення до організації, ваш погляд на неї, які достатки і недостатки. Яка поштова і телеграфна адреса організації.

Якщо ж нема в повіті указаних організацій, то як ви дивитесь на заснування їх. Чи можливо заснувати таку організацію в вашому повіті і чи зустріне вона прихильне відношення населення повіту.

Відповіді потрібно Генеральному Комітетові для доклада Комітету Генеральному Штабу, Військовому Міністру і Українській Центральній Раді, а також яко матеріал для розроблення статуту і інструкції. Бажано б було відповідей отримати яко можна в короткій час.

Завідуючий по формуванню вільного козацтва на Україні, Член Комітету Певний.

У телеграмі Дегенверха під № 11740 повідомлено:

„Верховний Головнокомандуючий вважає бажаним прогасити поволі заміну офіцерів, переводячи до українських частин офіцерами українців з інших частин з заміною їх офіцерами неукраїнцями“.

Через це, задля прискорення українзації деяких дивізій, Український Військовий Генеральний Комітет пропонує воюючим-українцям генералам, штаб і

обер-офіцерам, бажаним помінятися, просити своє начальство, щоб воно вислало на їх до Комітету коротеньку записку про службу, бойову аттестацію, і крім того надіслати посвідчення від української місцевої громади.

Всеукраїнська Рада Військових Депутатів на засіданні 13 серпня 1917 року, заслухавши доклад делегації до Штабу Київського Військового Округа Генерала Оболенова, (яка була у нього по військовим справам), в котрім вона зазначила неможливе поводження Генерала Оболенова, а саме:

1) Делегація була прийнята генералом Оболеновим через пів години і то в сінях а не в кабінеті.

2) Генерал Оболенов під час розмови дозволив собі говорити з делегацією в підвищеному тоні і вживати виразів негідних генерала революційної армії.

3) Коли делегація зазначила ген. Оболенову, що В. Р. В. Д. є інституція правомочно визнана декларацією тимчасового уряду від 3/вибіжчого року і се підтвержене телеграмою Главноверха г. Брусілова, а також військовим міністром Керенським під час його розмови з президіумом В. Р. В. Д., то Оболенов відповів, що Генерал Брусілов „уже много напутал в українським вопросі“, а Керенський „говорив вам їдне, а нам друге“, і приймаючи на увагу відношення генерала Оболенова до „Совета Солдатских Депутатов Киевского Военного Округа“, постановила:

1) Поводження генерала Оболенова з представниками військових революційних організацій вважати невідповідним сучасному ладові, погрожуючим здобуткам революції.

2) Вимагати негайного усунення генерала Оболенова з посади Штабу К. В. О. без призначення його на якусь посаду на Україні.

3) Вимагати призначення суду над генералом Оболеновим за порушення п. п. 1 і 8 декларації прав солдатів.

4) Домагатися від тимчасового уряду призначення ревізії діяльності чинів Штабу К. В. О.

5) Рахуючи що діяльність ген. Оболенова не могла бути не відомою полковнику Оберучеву, яко начальника Округа, який своїм байдужим відношенням до діяльності ген. Оболенова, не дивлячись на часті уваги комісара „Сов. Солд. Деп. К. В. О.“, тим самим дає йому можливість гальмувати роботу революційних військових інституцій, В. Р. В. Д. вбачає явне „притворство і поблажку“ ген. Оболенову з боку полк. Оберучева.

6) Зв'язуючи все з попередніми контр-революційними подіями в Київській Окрузі, а з окрема в м. Києві, В.

Р. В. Д. ще раз підкреслює, що чини Штабу К. В. О. на чолі з полк. Оберучевим, не відповідають своєму високому призначенню, а тому—вимагає негайного їх усунення з посад.

7) Всі ці постанови не одмінно й негайно довести до відому Воєнміністра, а також всіх Рад Військових Депутатів на Україні закликаючи їх останні до єдності в боротьбі з темними контр-революційними силами.

В справі Виборів до Установчих Зборів.

Всі військові частини поділяються на три райони: фронтові, ближчого й далекого тилу. На фронті військові частини, як каже законопроект особливої наради, мають голосувати окремо від громадян, позаяк з'єднання їх з'являється технічно неможливим. У далекім тилу військові частини повинні голосувати разом з громадянами. Погляди на вибори у ближчій тилу ще досить не вирішені. Деякі члени наради кажуть, що війська заб'ють своїми голосами постійних мешканців, і ці не матимуть своїх представників. Другі кажуть, що, позаяк система виборів у нас пропорційна, то населення може виставити окремий список та голосувати за нього. Через те, що ні один з цих поглядів ще не переміг, то й проект ще не затверджений.

Що торкається виборів на фронті, то весь фронт поділено на п'ять округів: *північний, західний, південно-західний, Кавказький та Румунський*. Війська, що перейшли кордон Вірменії та Персії приєднуються до Кавказького фронту, а *фінляндські—до північного*. Війська руські, що поїхали у Францію єднаються в особливу округу та обирають одного делегата по маторитарній системі.

У флоті вибори проводяться так само, але ж по маторитарній системі.

Бойові генерали про українське військо.

Недавно до Генерального Секретаря по військових справах С. Петлюри завітала делегація українців військових з фронту, з проханням як найскорше провести українізацію війська. Між іншим делегація подала Генеральному Секретареві заяву командира ** корпусу, який зараз стоїть на позиціях, генерала Парського про формування українського війська. Генерал Парський пише:

„До мене звернулися українські організації полків корпусу з проханням, щоб розрішити українцям організуватися в окремі військові одиниці.

За цей час революції українці відзначалися од інших солдат своїм спокійним серйозним відношенням до револю-

дійних подій, великою рівновагою і дієспроможністю, а також чуттям глибокого, широкого, націоналізму в кращім розумінні цього слова. Так, вони ні разу не звертались з вимогами і не розпочинали ніяких самочинних і самовільних виступів, але завжди попередньо просили дозволу і проводили свою працю лише за згодою і ухвалою начальства. В цей момент, дякуючи своїй зєднаності і серйозному відношенню до того нещастя, яке переживав зараз отчизна, вони виявляють з себе дуже користний бойовий матеріал, який може вирости в велику силу, вміючи ними керувати.

На основі всього цього я гадаю, що зовсім було б можливо виділити українців на першій часті в окремі роти в полках, і іменувати їх «українськими». Цим буде надана певна сталість самим полкам. А на далі розвиток цієї організації довести до батальонів в межах полків і батарей в межах бригад і відповідних частин спеціальних військ. На мою думку загальна справа од цього тільки виграє.

На цій заяві є така приписка командуючого V армією генерала Данилова: „Вполнѣ согласенъ съ мнѣніемъ генерала Парскаго. Въ спеціальныхъ войскахъ украинцевъ можно сгруппировать во ваводы или станціи (телеграфныя роты). Генералъ Даниловъ. 20 іюля 1917 года“.

Програм 2-го курса лекцій „Агітаційно - просвітніх курсів“ при Укр. Військ. Ген. Ком-ті.

1. Економічний відділ.
 1. Історія політичної економії.
 - а) Предмет політичної економії і поділ на періоди.
 - б) Класична школа; утопічний соціалізм. перехідна стадія до наукового соціалізму.
 - в) Науковий соціалізм; розвиток соціалізму після Маркса.
 - 2) Теорія політичної економії:
 - а) Загальна наука про господарство; продукція.
 - б) Обмін, поділ праці.
 - в) Капіталістичне господарство.
- II. Політичний відділ.
 1. Вступ. Що таке держава і громада.
 - 2) Розвиток форм громадського життя.
 - а) Феодальна середньовікова держава.
 - б) Абсолютна монархія.
 - в) Конституційна монархія і республіка.
 - г) Політичний устрій сучасних держав.
 - д) Автономія і федерація.
- III. Українська національна ідея. Аргументи її.
 1. Філософський аргумент.
 - а) Що таке українська мова,
 - б) Українське письменство.
 - 2) Історико-антропологічний аргумент.

- а) Поняття нації і український народ.
- б) Історія українського народу.
- 3) Політичний аргумент.
 - а) Вага українського національного питання в Росії і Європі.
 - 4) Економічне становище України.
- IV. Відділ: Політичні партії.
 1. Що таке політична партія.
 2. Історія українського національного руху.
 3. Політичні партії Росії і Європи.
- V. Лекції на окремі теми.
 1. Аграрне питання.
 2. Національне питання.
 3. Соціалізм і марксизм і т. п.
- VI. Практичні вказівки.
 1. Техніка провадження мітингів, зборів, засідань і т. інше.
 2. Періодична преса, співробітництво, техніка писання дописів.
 3. Діловодство у громадських організаціях.
 4. Яким мусить бути справжній агітатор.

Українське життя на західно-ньому фронті.

(Од власного кореспондента).

Одержавши призначення на західний фронт, я вирушив з Києва до Мінська.

Жалко було прощатися з Києвом, центром українського життя, та їхати в не дуже рідний Мінськ. Почувалося, що будеш одірваний од України... Все рідше й рідше веселять око чепуренькі, білі хатки не так часто лунає на станціях українська мова...

Іван Сірко.

Не в палацах він родився
Цей славетний на землі...
Серед смирих, серед бідних
У забутому селі.

Вільним соколом над степом,
Сірим вовком по лісах,
Білим лебедем по морю
На хистких своїх човнах

Вів свої полки отаман
Кошовий Сірко Іван
І наводив жах великий
На ляхів і мусульман...

Він за долю України
Все життя своє віддав.
Сам умер... але ж не згине
Слава та, що він придбав.

Вже тоді, як був він мертвий
Ще тремтів ворожий стан,
І гукали запорожці:
„З ними сам Сірко Іван“!...

Як вмер він, відрубали
Йому руки козаки,
З нею Хижими орлами
В бій літали їх полки!

Знала Січа й Україна:
Де була Сірка рука,
Не бувало там живого
З військ ворожих вояка!

Вмер Сірко, але в споміні
Його слава проміж нас
Буде гонором України
В цей величний, грізний час.

А. Гавришенко.

„Совершенно, нуда“!..

(Маленький фелетон).

Коли прокинулось приспане життя і загули вільні голоси вільного народу, я йшов сніговим полем і сміявся до холодного зімкового сонця:

— Світи, миле моє, світи недосяжне!.. Твоє проміння скорі весну утворить ясну, а наше серце, сповнене любови до всесвіту, утворить свято всенародної згоди і радості... Світи сонце, хоч ти ще й не грієш.

На зустріч інколи попадалися земляки. Йшли з такими веселими лицами, наче всі королями стали. Веміхаючись вітаються:

— Доброго здоров'я, товаришу! З волею вас!

Веміхаючись відповідаю:

— Дякую взаємно. Куди?.. На митінг?..

— Так, товаришу милий, на митінг спішу, — відповідає товариш на ходу.

Шумує, гуде, клекоче могутнім клекотом нова нечувана досі пісня: „Отречемся отъ старого міра“... Червоні прапори мають скрізь; а написи якими гаслами згучать!.. І серце вибиває в такт згуків величної пісні: „Світи сонце!.. Світи миле“!..

Про те що настануть буденні дні, не хотілося думати.

Організувалися; заснували полкові комітети; все інтернаціоналісти та соціалісти пройшли... Порядкувати стали. Земляки-товариші подали свої голоси не за кого небудь, а за самісенських інтернаціоналістів. Відозву до народів Європи читали і, читаючи раділи, що скоро мир буде. Де хто з товаришів так і зажурилися, що з'являється до дому не прибрані як слід. Брак грошей, а де їх взяти? Сьогодні за „кашні“ гроші і вмиє—ультиматум комітетам: „Негайно щоб були всі гроші повернені нам, за ту кашу, якої не їли в часи ганебного втікання з полів Польщі“... Комітети до начальства, а начальство до фондів і... справа на цьому скінчалася, мовляв: „все, уждь, заложено и перезаложено“, — нічого немає. Де хто з товаришів з більш гарячим темпераментом пішов навіть німцям поскаржитися на таку несправедливість, але... німці приймали, горілкою частували, про настрої військової громади розпитували, а справи „кашної“ не уладили... Почався початок

Аж ось, нарешті й Мінськ. Починаю розпитуватись і з великим задоволенням узнаю, що в Мінську українське життя, хоч і не кивить, але проходить досить жваво. На парканах то і діло зустрічаєш українські відозви з закликом до гуртування, з запросинами на загальні збори. А ось і адреса Української Громади: Підгорна 27. Зразу ж поспішаю туди і розпитуюсь про українську справу на західному фронті.

Центром українського життя фронту є Мінськ. Тут уже стала і міцна організація. Всі військові фронтові справи скупчено в „Українському Фронтівому Комітеті Західного фронту“ або як його короче зовуть „Україзнапкомітет“.

В помешканні Комітету можна кожен день бачити нашого представника при Ставці Головнокомандуючого Західного фронту підполковника Журковського, тут же можна розпитатись про те, яким чином можна перевестись в українську частину з неукраїнської, одержати всякі відомості, користні або навіть необхідні для військової людини. Через те в Комітет звертається що дня до сотні людей. Але ж Комітет не обмежує своєї діяльності одною тільки інформацією. Через нього проходить на фронт сила літератури, він пересилає в окремі частини газети („Нову Раду“ 300 прим., „Робітничу Газету“ 150, „Народня Воля“ 100 „Рідне Слово“ 50 „Боротьба“ 50, журнали „Шлях“ і „Комашня“); все йде на позіц., в передові окопи.

Комітет навіть сам видає де що. Досі видав він на свої власні кошти дуже гарно та чепурно: Перший Універсал Ц. Р., переславський трактат, карту земель, де живе український народ і багато відозв та інструкцій.

Але ж Комітет, це напів офіційна установа. Чисто громадське життя в Мінську скупчується в місцевій „Українській громаді“. Міститься вона в тому ж помешканню, що і фронтівий Комітет.

Громада упорядковує театральні вистави, концерти, лекції, має власний хор з 160 чоловік. Вся її діяльність пристосована до смаку і до коштів салдата, бо ж членами Громади являються майже виключно салдати. Громада має власну книгозбірню, в якій налічується до 400 книжок, при чому книжки можна брати й на фронт, строком не більше, як на 2 тижні. Користуються книгозбіркою безплатно найбільше салдати. Взагалі Громада прикладає всі зусилля до того, аби задовольнити духовні потреби своїх членів.

Сполученнями силами Комітету та Громади 23 червня в Мінську був улаштований „День Вільної України“, що дав 3700 карб. З них 1900 карб. було одіслано до Ц. Р., а решту по постанові Ц. Ради було повернуто комітету на його потреби.

Історія українського руху на Західному фронті має такий же стихійний характер, як і всюди. Поруч з загально-російською революцією пішла й революція національна. Заворухнулись в Мінську поляки та євреї, прокинулись українці й білоруси. Я і скрізь початок організації руху належить поодиноким особам. Так було й тут.

На свої власні кошти салдати Степура та Яната видали відозву з закликом до гуртування і зараз же почався жвавий одгук... Але ж бракувало коштів, не було свого помешкання. Довелося проситися в приїми до білоруського гуртка і брати білоруси прийняли охоче. Дяка їм за це.

довгих буднів. Важко застогнало небо весняним стоном, заметушилося все навколо і родилася весна з квітками, красою, піснями і сонцем. Світило і гріло сонце, але на серце лягли важким тягарем буденні дні боротьби і безнадійності. Кашні революціонери і братальні товариші помаленьку засіли в комітети і громади „буржуазію“. Були згадані старі прадідівські гріхи офіцерів і судили їх товариші кашні суворі, як могли тільки судити друзі німців. Нестало і „буржуазії“, нестало свідомих протикашників, не стало нічого... Але йдуть сліпі змагання хто „хохол“, а хто „кацап“. І ось помаху забулося все, майже, навіть відозва до народів Європи і закипіли змагання скрізь і всюди.

Знав я одного такого „інтернаціоналіста“ і комітетчика. В свій час він сварився з комітетом за „педбайливість“ в „кашних інтересах“ і грозився переколоти весь „жидівський“ комітет, потім їздив через Двину брататися з німцями і, вернувшись п'яним, небажав давати ніяких пояснень призириливо відповідаючи одно: „Еть, вы всё буржуазы!“.. Потім громада в комітет його обібрала.

Отут-то він і показав право своє і товариську приязнь до любителів розваг. В помешканні комітету день і ніч йшли гарячі суперечки і дебати з приводу... 21 та „гарби“. Симпатії до комітету збільшувались, а комітет набірав своєї авторитетності, позаяк мав у своїм складі такого свідомого товариша.

Товариш набрався сили не аби-якої, а сміливості чортячої. Відчував себе господарем полку. Але тут то він і нарався. В полку був ще й український комі-

тет. Ото з ним він і задумав позмагатися нацькуванням своїх товаришів єдинокровних на „хахлов“.

Бідний, для сміливості, перед полковим мітингом, випив три пляшечки тройного одекольтону і тут-то йому світ став як банька... Іхав конем білим, гордо виставивши груди вперед і... так упав сторч головою вниз. Упав, як камінь край дороги і рачкуючи в канаву голосно заявляв: „Совершенно нуда! Сказано имъ, что руки прочъ хакландія несчастная!.. Мы еще покажемъ Кузькину мать!.. Совершенно нуда!.. нуда!.. нуда!..“

Чужі люди (хахли таки) змилюсердилися над своїм політичним ворогом. Знайшли десь вязку гнилої соломи і під глову підмостили, „щоб не залягся“. І так лежав цей славний „інтернаціоналіст“ серед поля забутий всіми, покинутий, і нікому непотрібний. Дві великих прибудних собаки прийшло і цікаво зазирали— „хто спочиває“?

Перехідні люди зупинялися, дивилися і спльовуючи йшли далі.

Товариш цей працює й досі а з ним і всі присно сущі його. Українцям збираються показати „кузькину мать“, а самі блаженствують за „тройним“ і спереचाються над „двайцять одно“...

Минули святні дні надій і радості. Стоять сірі, нудні, буденні дні змагань і боротьби...

Стрінувшись з одним знайомим латином, я почув від нього новину: „Віда, нас збираються розформувати і як бойовий матеріал розсіпати по всьому велечезному фронтові“...

Незабаром було скликано Загальні Збори, на які прийшов і т. Петлюра, що саме в той час служив у Мінську, з його жвавою замогою рух український окріп. На цих же зборах серед присутніх на потреби організації було зібрано 250 карб. це були перші кошти. І от тепер ми маємо в Мінську до 3000 організованих Українців.

Це було в Мінську. Але ж треба було організувати українців на фронті. Знову надрукували відозви широко розповсюдили їх по фронті і вже через тижень в Комітет почали надходити звістки, що фронт теж почав організуватись, всюди закладаються гуртки і просять літератури. Спрага українська стала на тверді ноги, зерно впало на плідючий ґрунт.

На перший український з'їзд Мінська громада послала представником т. Петлюру, який тепер являється Генеральним Секретарем Ц. Р. по військових справах.

Масться в Мінську також і громада служачих, на Лівово-Роменській залізниці, що ставить своєю метою пробудження, національної свідомості серед служачих залізниці. Завдяки старанням цієї громади заклались гуртки на багатьох станціях, як от в Ромнах, Бахмачі і т. д.

В сей час „Україзнапкомітет“ видає що тижневу газету: „Вісти Україзнапкомітету“, в яких міститься дуже багато цікавих для військових людей відомостей.

Д. Армія.

І. Дехтяренко.

Вісти з армії.

— Українці! 10 роти 175 піх. Батуринського полку кількістю 63 чоловік на зібранні 28 липня 1917 року з приводу постанови полкової громади, щоб Батуринський полк одержав назву полка смерти (приказ. № 289 § 3), порішили категорично протестувати проти такої назви, позаяк такі випадки тільки вносять розбрат в армію, а мети своєї зовсім не досягають. „Рідний край свій боронити від ворога ми будемо нежалкуючи за втратою свого молодого життя. Кожен вояка повинен бути воякою смерті, а не чогось иншого і не окреми частими повинні бути з таким назвиськом смерті. Нащо окремим частинам надівать на себе якісь цяцьки, ран-

— Заспокійтеся товаришу,—сказав я,—не такий страшний чорт, як його малюють...

— Алеж, вони поветають проти нас на кожнім кроці. Просто незрозуміло навіть, через що властиво? нераз, думається, чи не п'яні вони часом?

— П'яні товаришу... традиційним патріотизмом і тройним одеколом, але, хіба-ж це такі страшні річі?—сказав я йому.

Він зітхнув, подумав трохи і сказав одне слово „революціонери“.

„Совершенно нуда“—пригадав я слова п'яного товариша і революціонера.

Так воно було, єсть, але так далі бути не може, а инакше, нас жде тьма і пустка, позаяк сонце сховається від нас засоромившись таких „революціонерів“.

К. Лавринович.

„Укр. Г. № 22“.

ніш чим вони будуть заслужені в бойовищах“.

Голова *Опанас Замула*.

Писарь *Н. Пригора*.

— Загальне надзвичайне зібрання українців 16 Сібирського стрілецького та 544 піш. Себежського полків 31 липня с. р. з приводу останніх подій в м. Києві ухвалило одноголосно (при ідному утримавшомуся) таку резолюцію задля надіслання телеграфом військовому міністру Керенському та військовому Генеральному Секретареві Петлюрі: З статті в часописі „Русская Воля“ № 178 про сумні обурюючі події в Києві 26 липня, видно, що кірасіри, донці та міліція утворили над їхавшими на фронт козаками полку імені Богдана Хмельницького нечуване насильство й знущання, схоже цілком на працю поліцаїв старого згнившого ладу. На факт розстрілу богдановців ми дивимось, як на працю пияки жандарів, за для котрої немає нічого святого, для котрої не існує таких слів, як „воля, братерство та рівність“. Ми вимагаємо розформування цієї зграї жандарів, виводу з Києва міліції й заміни її новою українською. Ми вимагаємо усунення з посади командуючого Київською військовою округою полковника Оберучева та начальника міліції Лепарського й закриття чорносотенної часописи „Кієвлянинъ“. Ми вимагаємо самого широкого обслідування цього злочинства й суворої кари винуватцям. Суокій та лад у Києві утворить і сама Центральна Рада. Геть жандармів та провокаторів, які під гаслом утихомпрювання хочуть знищити величний національний рух відродження України!

Голова *Кубітович*.

Писарь *Степаненко*.

= ХРОНІКА =

□ При Українським Військовим Генеральним Комітетом в агітаційно-просвітнім відділі має відкритись артистично-художня і музична секція, яка дбає про утворення невеликих українських труп з артистів солдатів і розсилку їх за для вистав по фронту і в тиллових українських гарнізонах Співідаємо всіх українських артистів, які служать в війську, негайно подати свої адреси агітаційно-просвітньому відділу Українського Військового Генерального Комітету, який вживе всіх заходів, аби використувати працю артистів за для культурних потреб фронту.

□ Від командира 5-ої української роти кошового атамана Дем'яна Многогрішного Генеральним Комітетом одержано слідуєчого листа: „співідаю Український Генеральний Комітет, що в г. Іркутську, при Н-му Сібирському стрілецькому запасному полку гуртується п'ята Українська рота на спомин кошового атамана Дем'яна Многогрішного.“

□ Генеральним Комітетом одержана слідуєча телеграма:

„Ми козаки-українці 13 Кубанського пішого пластуновського батальйона висловлюємо повне своє довіря Українській Центральній Раді, як вищому органу українського козацького народу і бажаємо, щоб Центральна Рада стала на сторожі вільного козацтва запорожського, а ми, як потомки славних лицарів вживемо всіх заходів, щоб сили козацькі не розпоршувались. Бажаємо прибути до Києва, щоб захистити центр рідного краю від руйнування і просимо Центральну Раду вжити заходів до найскоршого перевезу нас до Києва.“

Бувшому командірові 1-го Українського ім. Гетьмана Богдана Хмельницького полку, котрий був усунений від команди і над ним було призначено слідство, командуючим Київською військовою округою п. Оберучевим об'явлено, що позаяк проти нього не найдено

обвинувачень, під слідством полк. Капкан більш не состоїть. Останнім членам комітету досі ще обвинувачень не поставлено.

Ми українці делегати, котрі виявляють собою 1500 озброєних українців-войків резервного батальйона 156 дивізії з великим жалем і обуренням прочитали звістку про випадок кірасирів з Богданівцями на Київській залізниці і обговоривши ці події, постановили; цілком підтримувати з приводу подій резолюцію Української Центральної Ради од 28 липня (надруковану в № 101 газети „Нова Рада“ од 30 липня) і бажаємо найскорішого виконання цієї резолюції бо такі випадки шкідливо впливають настрій українців на фронті. Окрім цього всім бравшим участь в стрілянні на Богданівців ми радимо обороняти волю усіх народів Росії на фронті, де більше єсть небезпеки для волі як у Києві.

Що торкається до автономії України то не кірасірам і иншим темним силам це вирішати,—це вирішить сам народ Український.

Братам Богданівцям шлем щирий привіт, а невинним жертвам вічний покій.

Голова зборів *Ступницький*.

Секретарь *Сепітий*.

Запорозьський полк.

В Москві зорганізовано український маршовий запорозьський полк. 6 серпня був посвячений прапор полка.

Генеральним Комітетом була одержана від Начальника Генерального Штаба Телеграма.

„Військовий міністр визнав необхідним мати два або три уповноважених представників військового Генерального Комітету при головнім Управленні Генерального Штаба, котрі були б органом зв'язку між військовим відомством і Радою в відношенні всіх військових питань і розпоряджень.“

Зважаючи на се, прошу не одмовити командірувати указаним уповноваженим в Головне Управління Генерального Штабу, давши їм відповідні документи, котрі б устанавляли їх становище і призначення“.

На підставі цієї телеграми Генеральним Комітетом командіровані в Управління Генерального Штабу члени Комітету Пилькевич і Жуковський, а також в кабінет військового міністра члена комітету Полозова.

Лист з армії. Солдати Українці ** полку виписали собі газети на рідній мові — „Нову Радю“ і „Нар. Волю“. Всі з великою радістю почали їх читати: це ж то наше рідне!

Але скоро стали получатися газети через п'яту десята. Конче, люде нарікали, хоча і не знали кого винувати. Скоро справа виленилась: Фельдфебель 3-ої роти п. Станкін, росіянин, розриває наші газети і „Н. Радю“ і „Нар. Волю“!..

З якої мовляв, причини?—Дуже просто: получивши якось листи й газети на роту, йому перша кинулась в вічі „Нова Рада“; стало цікаво прочитати її, почав, та й не втнув: „і букви наші, а нічого не розбереш!“ Видумывають чортъ знаєть що!“—і розірвав.

Дуже погано робить п. фельдфебель, а він же навіть є полковий делегат. Вихо-

дять так: „я полковой депутатъ; что хочу то и дѣлаю“.

„Свобода, равенство і братство“...

Кричать, що треба жити, як рідним братам, ще щільніше.—а виходить, хто фізичну силу має той і господарює. Ні, тоді будемо братами, як над нами не висітиме палиця.

Кричать про братерство, а самі товаришів в чуба вчепились.

Салдат Г.

При українським Військовим Генеральним Комітетом, в агітаційно-просвітнім відділі відкрилась книгарня, яка виконує замовлення на ріжну соціалістичну і агітаційну літературу. Замовлення виконуються за готівку для ріжних військових частин фронту, флоту й тилу.

Агітаційно-Просвітнім відділом Генерального Комітету, видані такі брошури:

А. Боян. **Інтереси Робітництва та національне питання.** Ц. 10 коп.

Полк. Пилькевич. **Кто такі українці и чего они добиваются.** Ц. 50 к.

Сі книжки можна виписувати з книгарні при Генеральному Комітеті.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА
НА 1917 РІК, НА КООПЕРАТИВНО-
ГРОМАДСЬКИЙ ТИЖНЕВИК :-
„КОМАШНЯ“
Видання Київського Союзу Уста-
нов Дрібного Кредиту. :- :-
ДО СПІВРОБІТНИЦТВА ЗАКЛИ-
КАНО КРАЩИХ ПИСЬМЕННИКІВ-
КООПЕРАТОРІВ. :- :- :-
ЦІНА НА РІК З КАРБ. —
АДРЕСА: КИЇВ, ІНСТИТУТСКА 3,
СОЮЗ УСТАН. ДРІБН. КРЕДИТУ.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА на тиж-
неву демократичну часопись —
ПОДІЛЬСЬКА ВОЛЯ
яка обслуговує інтереси трудівничих
мас на Україні. Досі вийшло 6 чисел
Видає Т-во „Воля“. :- Передплата до
кінця року 5 карбованців. Адреса ре-
дакції: Вінниця, Миколаївський 70.

Друкарня Української Центральної Ради.